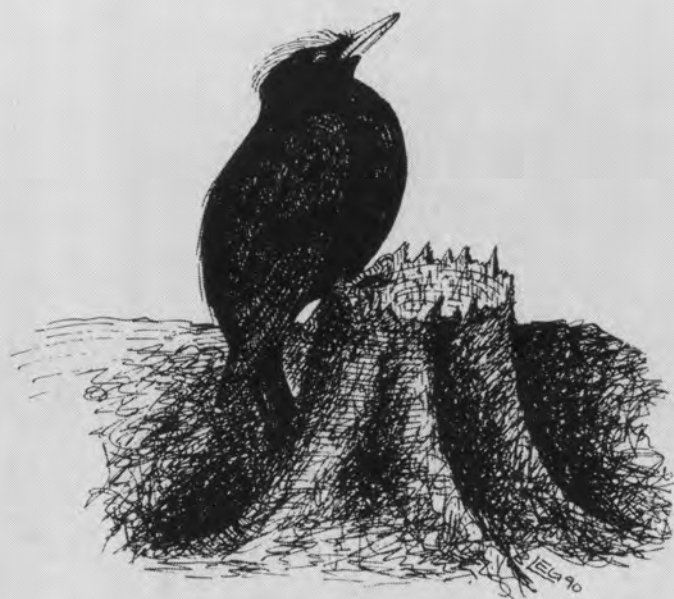

PIPLERKA

Årgang 27 — Nr. 1 1991

NORSK ORNITOLOGISK FORENING
VEST - AGDER

NORSK ORNITOLOGISK FORENING

Avdeling Vest-Agder
Boks 475 - 4501 Mandal

Redaksjonen:

Ansv. red. Ole Aa. Brattfjord
Rundvn. 7D - 4500 Mandal (043 60238)

Runar Jåbekk
Jåbekk - 4500 Mandal (043 61406)

Finn Jørgensen
Sånnum - 4500 Mandal (043 62930)

Piplierka kommer ut med fire nummer i året. Abonnementsprisen er 75 kroner, og kan innbetales til bankgiro-nr. 7319.05.08010, eller postgiro 0824.0394341.

Piplierka trykkes i 500 eksemplarer. Annonseprisene er: Helside 500, halvside 250 og 1/3 side 150 kroner.

Aktuelle adresser:

NOF Kristiansand lokallag, boks 2112 Posebyen - 4602 Kristiansand

NOF Mandal lokallag, boks 196 - 4501 Mandal

NOF Lista lokallag, boks 171 - 4561 Vanse

LRSK Vest-Agder / Leif E. Gabrielsen, boks 42 - 4063 Voll

Miljøhuset, Torjushegt. 7 - 4500 Mandal
Postadresse: Boks 196 - 4501 Mandal

Carl A. Jacobsens minnefond:

Fondet er opprettet i 1990 av Norsk Ornitologisk Forening Vest-Agder.
Statutter fåes ved henvendelse til fylkesavdelingen, Fondskonto; 7319.09.56692.

*Forsidetegning: Svartspett (Leif E. Gabrielsen),
Midtsidefotos: Lirype (Ole Aa. Brattfjord) og rødnebbterne (Runar Jåbekk).*

Piplerka flyr enda høyere!!

Det nummeret av Piplerka du nå holder i hendene, må vel med rette kunne sies å være et historisk nummer. I 1990 ble den trykktekniske- og lay out-messige kvaliteten på Piplerka hevet mange hakk. Hele årgangen ble skrevet på data, og kjørt ut på laserskriver. Skriveren fikk vi låne av Reidar Thorsvik på Eivon Data i Mandal, mot et mindre vederlag. Noe som ga oss et lite innblikk i hvilke muligheter vi nå sitter inne med rent teknisk gjennom dataprogrammet Word Perfect, som jo er det programmet vi benytter til Piplerka. Men dessverre viste det seg etter en tid at ordningen med å frakte disketter fra Miljøhuset, hvor stoffet settes, og over til Eivon Data, var en teknisk og praktisk dårlig løsning. Vi i redaksjonen hadde liten kontroll med det endelige resultatet, og var prisgitt et vellykket første-forsøk. Og selv om 1990-årgangen av Piplerka oppnådde en svært god kvalitet, i alle fall etter redaksjonens smak og mening, kom vi aldri opp på det nivået vi forespeilet oss da data-anlegget ble innkjøpt.

Vi ble med andre ord ganske raskt klar over at vi enten måtte satse fullt ut, det vil si anskaffe oss vår egen laserskriver, eller gå tilbake til den gamle ordningen med skrivemaskin. Noe som i realiteten ville si en matriseskriver, siden vi ikke godt kunne kutte ut redigeringen på data. Det ville igjen bety en ringere kvalitet på Piplerka enn det vi hadde før data-anlegget ble anskaffet, siden en matriseskriver ikke kan konkurrere med en god skrivemaskin i kvalitet.

Problemet ble forelagt styret i NOF Vest-Agder, som på sin side ikke brukte så veldig lang tid på å bestemme seg for å satse fullt ut på Piplerka. Dermed ble det vedtatt å investere godt og vel 15.000 kroner i en egen laserskriver til redaksjonen. Og dette nummeret er fra første til siste side skrevet på den nye skriveren. Derav karakteristikken historisk innledningsvis. Og med en egen skriver i hus, vil jeg påstå at vi med dette nummeret av Piplerka også har nærmet oss den optimale kvaliteten. Piplerka flyr med andre ord enda noen hakk høyere når vi nå entrer 1991. Men jeg tror absolutt det er mulig å komme enda noen hakk opp. Det er imidlertid avhengig av god oppslutning fra medlemsmassen, og at vi alle klarer å utvikle vår egen kreativitet. Foreløpig ser det i alle fall lyst ut.

Jeg vil også få benytte anledningen til og takke styret i NOF Vest-Agder for at de uten større motforestillinger kastet seg ut i denne investeringen. Det er bare morsomt å være redaktør når man føler at man har alle gode krefter i ryggen. Hjertelig takk! Da gjenstår det bare å ønske alle Piplerka-lesere og NOFere et hjertelig godt nytt fugleår! Og la oss inderlig håpe at 1991 blir et år hvor fuglefaunaen vår får være i fred for utenlandske reirplyndrere på jakt etter egg og unger av våre truede rovfuglarter - og et år uten miljø-quislinger i form av lyssky preparanter med utplyndringen av faunaen vår som levevei. Skjønt, det er vel å håpe på for mye! Men glem likevel ikke, nå som det atter stunder mot vår, at det finnes noe som heter fuglevakta - 090 29 500!

*Ole Aa. Brattfjord
Skjebstad/Mandal 2.januar 1991*

Formannen har ordet

Selv om temperaturen den siste tiden har ligget på et noe mer normalt vinter-nivå, er det liten tvil om at også denne vinteren ender opp med en svært høy gjennomsnittstemperatur. Enda en mild vinter er på gang. For mange arter ser vi endringer etter flere påløpende milde vintre. Får vi en klimaendring? Ja, det ser slik ut. Gjennomsnittstemperaturen i vintermånedene når stadig nye høyder. Dette merker også enkelte fuglearter. Gråhegren er et synlig eksempel på dette. Den har økt med et betydelig overvintrende antall her i fylket. Aldri før har vi sett så mye gråhegre. Det er faktisk så mange at flere personer, som ikke har tilknytning til fuglemiljøet, spør oss om hva som skjer. Betyr det noe? Det er vel bare bra å få det varmere rundt oss! Kanskje ikke så mye for deg og meg som person, men globalt vil det skje store endringer. Hvilke virkninger dette får, får tiden vise. Det er ikke stort vi velstandsmennesker kan og vil gjøre med problemet. Det kan bli interessant å følge fuglene gjennom de neste ti-årene.....

Også denne gang må jeg dessverre komme inn på sjøfugl, og da spesielt alkefuglene. Deres problemer fortjener sannelig plass i formannsordet, for dette er noe som virkelig bekymrer meg. Sist vinter registrerte vi store tall på oljedrepte sjøfugl, og media dekket ivrig dette. Det at vi fant nesten like mange avmagrede alkefugler ble ofret liten spalteplass, tross iherdig pågang fra oss. Oljeutslipp vet vi jo hva er, men at fugl rett og slett bukker under på grunn av sult eller sykdom som fører til at de ikke kan oppta næring, det bekymrer oss mye mere. Her har vi jo et problem som vi ikke vet hvordan vi skal angripe. Oljeutslipp er svært uheldig, men det vet vi i alle fall hva er!

Miljøvernmyndighetene diskuterer seg imellom hvem som har ansvaret for å gjøre noe. Sist vinter samlet vi inn store mengder døde alkefugler som skulle analyseres og tas biometriske mål av. Men nei, ingen kunne betale for dette. Det er bedre å gå ut og skyte 100 lomvier og sjekke disse. Hva slags politikk er dette?

Vi tilbyr fuglene, men ingen vil gjøre noe med det!

NOF avd. Vest-Agder utfører gratis oppsyn med flere utsatte strandområder i fylket. Grunnen til dette er foreningens positive innstilling til aktivt å gjøre noe for fuglene. Vi trenger ikke penger for alt vi gjør, men noe må vi jo få inn. Det er meningen at vi skal få til et aktivt oppsyn med et utsatt strandområde på Lista. Men her diskuterer SFT og DN om hvem som skal betale dette. I mellomtiden opplever vi massedød av fugl. Det eneste vi kan gjøre er å samle data for å kartlegge omfanget av katastrofen.

Jeg vet at nye bestemmelser for tankskip som anløper norske havner er i komningen. Her vil det bli stilt krav til taubåtbereidskap og lenseutstyr.

Gledelig er det også å lese at nytenkning innen oljevernustyr gir resultater.

Det som er mest aktuelt nå er en type oppsamlingssekk som kan romme store mengder olje. Men klarer den det barske været vi har langs norskekysten?

Ha et riktig godt nytt år, og lykke til i 1991!

Finn Jørgensen
Sånrum, Mandal 09.01.1991

Nytt fra LRSK - Vest-Agder.

Leif E. Gabrielsen.

Godkjente observasjoner fra 1989.

Denne rapporten inneholder en del godkjente observasjoner fra 1989. P.g.a. en noe lav LRSK-aktivitet i 1990 ligger det en del 1989 observasjoner og venter på behandling. Disse vil bli publisert så snart de er ferdigbehandlet.

Til slutt i rapporten publiseres godkjente observasjoner fra NSKF.

LRSK vil oppfordre observatørene til å sende inn sine observasjoner fra 1990 så raskt som mulig. Dette vil være en forutsetning for å få behandlet og publisert disse innen neste LRSK-rapport.

LRSK's adresse er fortsatt:

*LRSK - Vest-Agder
v/Leif E. Gabrielsen
Boks 42
4063 Voll*

STORMSVALE

1 1k+ Skarpenes, Flekkefjord 17.09. (GGR, SGR).

TUNDRAGÅS

2 2k+ Kviljobrønnen, Farsund 04.03. (NHL).

KNEKKAND

1 2k+ ♂ Nesheimvann, Farsund 27.04. (JER).

1 par Nesheimvann, Farsund 22.05. (JER).

STELLERAND

1 2k+ (♀?) Havika, Farsund 05.01. (NHL).

1 2k+ (♀?) Havika, Farsund 23.01. (NHL).

1 par Steinodden, Farsund 17.02. (TBA, SST, TVE).

- 1 2k+ (♀?) v/Lista fyr, Farsund 24.03. (NHL, JER).
- 1 2k+ Sevika, Steinodden, Farsund 27.03. (JER).
- 1 2k+ Sevika, Steinodden, Farsund 02.05. (JER).
- 1 2k+ (♀?) Tjørveneset, Farsund 25.07. (NHL, JER).
- 1 2k+ Steinodden, Farsund 27.12. (JEB, ØFJ, PKK, TVE).

VEPSEVÅK

- 3 1k+ Tjørve, Farsund 04.09. (JER).

HAVØRN

- 1 2k Abernes-Hidasund, Flekkefjord 25.11. (SGR).
- 1 2k Abernes-Hidasund, Flekkefjord 29.12. (SGR).

SIVHAUK

- 1 2k+ ♀ Rege, Mandal 16.04. (MHE, TMH).

LERKEFALK

- 1 2k+ Øyesletta, Kvinesdal 13.08. (JER).
- 1 2k+ Skarpenes, Flekkefjord 19. og 20.08. (KGR, AGR, GGR, SGR).
- 1 1k+ v/Lista fyr, Farsund 07.09. (JER, TOH).

IAKTFALK

- 1 1k+ v/Sandvann, Gyland, Flekkefjord 16.09. (KGR).
- 1 1k v/Lista fyr, Farsund 09.09. (JER).
- 1 1k+ Knaben, Kvinesdal 16.09. (JER).

VANDREFALK

- 1 2k+ Nesheim, Farsund 25.03. (LEG, BKK).
- 1 2k+ Kviljo, Farsund 25.03. (LEG, BKK).
- 1 1k+ Steinodden, Farsund 20.08. (JER).
- 1 1k+ Listeidet, Farsund 01.09. (JER).
- 1 1k+ v/Lista fyr, Farsund 04.09. (JER).
- 1 1k+ v/Vågsvollvika, Farsund 07.09. (JER).
- 1 1k+ v/Nesheimvann, Farsund 10.09. (JER).
- 1 1k+ Øyesletta, Kvinesdal 12.09. (JER).

VANDREFALK/LERKEFALK

- 1 1k+ v/Lista fyr, Farsund 04.09. (JER).

STORFALK SP.

1 1k+ Øye, Kvinesdal 23.06. (JER).

1 1k+ Øye, Kvinesdal 21.07. (JER).

VAKTEL

1 2k+ hørt v/Nesheimvann, Farsund 27.05. (JER).

MYRRIKSE

1 2k+ hørt Lista, Farsund 22.05. (JER).

KVARTBEKKASIN

1 2k+ Jåbekk, Mandal 28.03. (MHE).

1 2k+ Paradisbukta, Mandal 18.04. (MHE, RHO).

SPLITTERNE

1 2k+ Skarpenes, Flekkefjord 08.08. (SGR, PØG).

DVERGTERNE

1 1k+ Havika, Farsund 12.06. (JER).

SNØUGLE

2 2k+ v/Heimre Slemvatn, Åseral 02.07. (JGR, BHØ, RGR, OBJ).

HAUKUGLE

1 1k+ v/Lista fyr, Farsund 09.09. (JER).

1 1k Fidsel, Flekkefjord 10.09. (SHO, GHØ).

1 1k v/Kongevollvann, Gyland, Flekkefjord 10.09. (SHO, GHØ).

2 2k+ Skarpenes, Flekkefjord 07.11. (SGR).

GRÅSPETT

Hekkefunn på Sellegrot, Farsund mai-juni (NHL m.fl.).

TRETÅSPETT

1 2k+ ♀ Underøy, Lindesnes 23.01. (IFL, GKY, KRM).

Neste side: Svartstrupen av underart S.t.maura som ble fanget og merket på Jåbekk 16.oktober 1988. (foto: Runar Jåbekk).

NATTERGAL

1 2k+ ♂ Dønnestad, Kristiansand 20.05. (TVE).

1 2k+ ♂ Dønnestad, Kristiansand 07.06. (TVE).

SVARTRØDSTJERT

1 2k+ ♂ Stangenæs, Randesund, Kristiansand 24. og 25.03. (AJO).

1 2k+ ♂ Kristiansand 01.04. (SHA).

1 2k+ ♀ Sjøbodvik, Mandal 15.04. (MHE).

1 1k+ ♀ Tjørvehavn, Farsund 18.08. (NHL).

FUGLEKONGESANGER

1 1k+ v/Lista fyr, Farsund 07.10. (NHL, JER).

1 1k+ Nesheimsanden, Farsund 10.10. (NHL).

1 1k+ v/Lista fyr, Farsund 12.10. (JER).

1 1k+ Kråkedalen, Farsund 22.10. (NHL).

GULBRYNSANGER

1 1k+ Kråkedalen, Farsund 08.10. (NHL, JER).

DVERGFLUESNAPPER

1 1k+ Skjebstad, Mandal 20.08. (OAB).

VIERSPURV

1 2k+ ♂ Krokåhommen, Åseral 02.07. (JGR).

Observatører:

AGR Atle Grimsby
 AJO Arild Johnsen
 BHØ Børge Høyland
 BKK Bernt Kåre Knutsen
 GGR Geir Grimsby
 GHØ Gunhild Hogstad
 GKY Gordon K. York
 IFL Inge Flesjå
 JEB Jan E. Berglihn
 JER Jan E. Røer
 JGR John Grønning
 KGR Kjell Grimsby
 KRM Kjell R. Mjøltnes
 LEG Leif E. Gabrielsen
 MHE Morten Helberg
 NHL Nils H. Lorentzen

OAB Ole Aa. Brattfjord
 OBJ Olav Bjerkreim
 PKK Peder K. Knutson
 PØG Per Ø. Grimsby
 RGR Reinert Grønning
 RHO Roy H. Olsen
 SGR Svein Grimsby
 SHA Steinar Haakonseth
 SHO Svein Hogstad
 SST Svanhild Stangeland
 TBA Trine Barøy
 TMH Tor M. Helberg
 TOH Tor O. Hansen
 TVE Tellef Vestøl
 ØFJ Øyvind Fjeldsgård

Godkjente saker fra NSKF.

Observasjonene presenteres etter saksnummer. En * betyr at belegg foreligger.

61/86 ROSENSTÆR*

1 2k+ Vågsbygd, Kristiansand 13.07.1972. Odd Kindberg.

111/87 BONAPARTESNIPE*

1 2k+ Sæviga/Tjørveneset, Farsund 16. og 17.07.1984. Nils H. Lorentzen og Tor O. Hansen.

72/88 GLENTE

1 2k+ Paradisbukta, Mandal 01.05.1988. Morten Helberg, Arnfinn Henriksen og Johan Henrik Henriksen.

73/88 GLENTE/SVARTGLENTE

1 1k+ Jåbekk, Mandal 25.10.1988. Inge Flesjå.

74/88 VANNSANGER*

1 1k Slevdalsvann, Farsund 10.08.1988. Kåre Olsen og Tor O. Hansen.

75/88 EGRETTHEGRE

1 2k+ Slevdalsvann, Farsund 22.04.1988. Kåre Olsen.

76/88 POLARSVØMMESNIPE*

1 1k Vågsvollvika og Nordhasselbukta, Farsund 19-23.10 og 30.10.1988. Kåre Olsen, Nils H. Lorentzen m.fl.

77/88 BLÅSTRUPE underart L.c.cyanecula

1 2k+ ♂ viste karakterene til denne underarten Ådneram, Sirdal 14.05.1988. John Grønning, Børge og Rune Hetland.

82/88 MARKPIPLERKE

1 2k+ Jåbekk, Mandal 10.04.1988. Gordon K. York.

85/88 GRÅSISIK underart C.f.cabaret

1 1k+ Skarpenes, Flekkefjord 16.09.1988. Per Ø., Geir og Svein Grimsby.

87/88 GRÅSISIK underart C.f.cabaret

1 2k+ ♂ Vrånes, Randesund, Kristiansand 24.02.1988. Roy E. Fredriksen m.fl.

89/88 ØSTSANGER

1 2k+ ♂ Dønnestad, Kristiansand 13-30.06 og 08.07.1988. Tellef Vestøl, Peder K. Knutson m.fl.

90/88 VANNSANGER*

1 1k+ Jåbekk, Mandal 20. og 21.08.1988. Runar Jåbekk, Tellef Vestøl, Jan E. Berglihn, Øyvind Fjeldsgård m.fl.

109/88 SVARTGLENT

1 2k+ Lannes, Flekkefjord 18. og 19.04.1988. Per Ø. Grimsby.

112/88 GRÅSISIK underart C.f.cabaret*

7 1k+ Jåbekk, Mandal høsten 1988. Runar Jåbekk.

113/88 SVARTHODESPURV*

1 2k+ ♂ Jåbekk, Mandal 04-07.08.1988. Runar Jåbekk, Inge Flesjå, Jon Noddeland m.fl.

114/88 NATTHEGRE*

1 3k Jåbekkvann, Mandal 31.05.1988. Runar Jåbekk og Inge Flesjå.

115/88 SVARTSTRUPE underart S.t.maura*

1 1k+ Jåbekk, Mandal 16.10.1988. Runar Jåbekk, Inge Flesjå og Jon Noddeland.

116/88 HVITHODESPURV

1 2k+ ♂ Jåbekk, Mandal 07.03.1988. Runar Jåbekk.

*Neste side: Svartglente ble i 1988 registrert på Lannes i Flekkefjord både 18. og 19.april.
(foto: Runar Jåbekk).*

Vannfugltellingene i Vest-Agder - vinteren 1990

Kåre Olsen

Vinteren 1990 ble det foretatt vannfugltelling i periodene 12. til 14.januar og 10. til 18.mars.

Tellelokalitetene:

Vennesla: Venneslafjorden.

Observatører: Øyvind Fjeldsgård og Hans K. Fjeldsgård.

Kristiansand: Flekkerøya, Møvik-Topdalsfjorden, Randesund, Hemningsvann, Gillsvann, Vollevann, Otra og Topdalselva.

Observatører: Øyvind Fjeldsgård, Hans K. Fjeldsgård, Peder K. Knutson, Sigve Hornnes og Svend Rislaa.

Søgne: Holskagkilen-Ålo og Lohnetjønn.

Observatører: Øyvind Fjeldsgård og Hans K. Fjeldsgård.

Marnardal: Øyslebø (Mandalselva) og Mannflåvann.

Mandal: Kyststrekningen Ålo-Hille.

Lindesnes: Kyststrekningen Tjøm-Lindesneshalvøya.

Observatører i Marnardal, Mandal og Lindesnes: Arnfinn Henriksen, Bjørn A. Henriksen, Johan H. Henriksen, Ole Aa. Brattfjord, Bernt K. Knutsen, Runar Jåbekk, Inge Flesjå, Finn Jørgensen, Jon G. Noddeland og Morten Helberg.

Farsund: Kyststrekningen Sigersvoll-Straumen/Framvaren, samt Slevdalsvann, Brastadvann, Prestvann, Nesheimvann, Hanangervann og Kråkenesvann.

Observatører: Glenn Bjørnstad, Tor O. Hansen, Nils Helge Lorentzen, Knut Olsen, Kåre Olsen og Steinar Skeibrok.

Kvinesdal: Sandebukta og Fedå.

Observatører: Svein Grimsby og Kjell Grimsby.

Flekkefjord: Hidra, Abelsnes, Åna-Sira ^m/Skarpenes, Lafjorden ^m/Flekkefjord havn, Løgene ^m/Grisefjorden og Selura.

Observatører: Svein Grimsby og Kjell Grimsby.

Sirdal: Tonstad og Sira-elvas nedre deler.

Observatør: Kjell Grimsby.

Samtlige observatører takkes herved for innsatsen!

*Under vannfugltellingene ble det registrert i alt 22 sothøner i Nesheimvann.
(foto: Ole Aa. Brattfjord).*

Værforhold

Som i de to foregående vintre varintervåret preget av mildvær med mye regn, vind og "ruskevær". Alle ferskvann var isfrie hele vinteren. Under januartellingen var det bris fra sørvestlig kant og overskyet, med en temperatur på + 5 til 7°C. Under tellingene i mars var det også vestlige vinder av opptil kulings styrke, og en del regn. Temperaturen lå på + 6 til 8°C.

Kommentarer til artsoversikten

Lom:

Som vanlig enkelte spredte lom langs kysten. For første gang på flere år ble der ikke observert islom langs Listastrendene. Den ble muligens oversett p.g.a. til dels tung sjø og ruskevær under tellingene?

Lappedykkere:

Dvergdykkeren opptrådte på de vanlige overvintrings-lokalitetene som Løgene/Flekkefjord, Listahavnene og et par steder i Lindesnes og Mandal. Den faste overvintringsplassen på Hidra er ødelagt p.g.a. byggingen av ny fiskerihavn, og følgelig er dvergdykkerne forsvunnet herfra. Antallet i vinter (16), lå litt under fjorårets resultat. Horndykker og gråstrupedykker ble kun observert på Lista.

Skarv:

Sammenlignet med 1989, ble det registrert ca. 100 flere storskarv denne vinteren. Storparten av økningen gjelder Lindesnes. De mellom 400 og 500 storskarv som ble talt opp, er likevel en del under det som var normalt tidligere vintre. Toppskarv ble kun registrert med sikkerhet ved Åna-Sira og på Lista.

Gråhegre:

Et total-antall på 300 i januar er rekordstort. Mandal toppet med 131, men også Lindesnes (52) og Kristiansand (58) hadde fine tall. Også Flekkefjord og Farsund hadde i overkant av et normalår. Dette må(?) vel skyldes det milde intervåret; eller kan god produksjon også være medvirkende?

Gjess:

Antall kanadagjess fortsetter å stige i forhold til de siste par år. 474 i januar er jo ganske pent, selv om 206 av disse skyldtes et par lokaliteter i Mamardal som ikke har vært med i tellingene tidligere. Det er likevel en del igjen før vi er oppe i rekordtallet 545 fra januartellingen i 1987. Men dette var før jakta ble innført i Vest-Agder! Det lave antall i mars (111) skyldes vel at hekkebestanden har begynt å fordele seg på hekkelokalitetene. Grågås ble kun registrert med tre ind. på Lista i januar. Det laveste tall på mange år. Muligens har den intense jakta på Lista senhøstes skremt den "vanlige" overvintringsflokken sørover.

Svaner:

Knoppsvanebestanden stiger stadig. En januar-bestand på 156 er ny rekord. De fleste holder til i Mandal (92) og Kristiansand (50). En januar-bestand av sangsvane på 142 er også ny rekord. Her hadde Lista høyeste vinterbestand (72). Som i 1989 var de fleste trukket nordover allerede i begynnelsen av mars, og det ble kun registrert 33 ind. medio mars. Mildt vær og åpent vann nordover må vel ta skylden.

Ender:

Stokkand var tallrikkeste andeart i Vest-Agder denne vinteren, med et antall på hele 1210. Dette er en stigning på 100 i forhold til 1989. Som vanlig størst antall i Kristiansand (317). Kvinand-tallet (812 i januar) er en viss stigning siden i fjor,

men det er langt igjen til rekordtallet 1690 fra 1987. Lista sto for høyeste antall. Forhåpentligvis skyldes denne halveringen i antallet ikke bestandsnedgang, men at bestanden på grunn av mildværet foretrekker å overvintre spredt i isfrie vann/tjern over store deler av fylket. Ærfugltallet (754 i januar) vil si en halvering i forhold til 1989 (1523). Dette er vanskeligere å forklare, men muligens ble en del oversett p.g.a. bølger og urolig sjø. Men dette kan likevel ikke være hele forklaringen. Størst nedgang ble registrert i Kristiansand. Men også Mandal og Farsund hadde lave tall. Siland opptrådte i noenlunde normalt antall. Vanligst var arten i Mandals skjærgård. Svartand viste derimot en markant nedgang, 38 mot 335 i januar 1989. Toppand opptrådte i rekordstort antall, 348 i januar - på Lista. Et stellerand-par og to lappfiskender overvintret på Lista.

Riksefugl:

22 overvintrende sothøner i Nesheimvann på Lista + en del i Mandal og Kristiansand tyder vel kanskje på at bestanden er på vei opp igjen etter flere magre år?

Vadere:

To overvintrende tjeld i Kristiansand samt overvintrende vipper (5), steinvender (2) og fjæreplytt (4) i Mandal og Lindesnes kunne en jo kanskje regne med i denne unormalt milde og snøfrie vinteren. Men merkelig nok ingen

januar-observasjoner av vadere på Lista. Men midt imars var vader-trekktet i full gang. 1444 vipper (hvorav 1238 på Lista), 484 tjeld og 91 sandlo er bemerkelsesverdige høye tall såpass tidlig under trekktet. Til sammen 11 vaderarter ble registrert i januar og mars.

Måker:

Gråmåke var tradisjonelt den tallrikkeste art med 4500 ind. i januar. Hettemåke og fiskemåke opptrådte også i høye antall i januar. Her hadde Flekkefjord store andeler. Både polarmåke på Abelsnes i januar og grønlandsmåke både i januar og mars var interessant.

Alkefugl:

Denne fuglegruppen framviste forholdsvis små tall vinteren 1990. Men ilanddrevne døde, avmagrede lomvi, og andre arter, langs Listastrendene og andre steder i fylket denne vinteren, indikerer at storparten av alkefuglene unngår våre tellinger som hovedsaklig foregår fra land.

Andre arter:

37 fossefall i januar, hvorav storparten som vanlig i Sirdal og Flekkefjord.

Et total-antall i Vest-Agder på nærmere 13.000 vannfugl, fordelt på 59 arter, i januar 1990, er et noenlunde normalt antall.

ART	M	VEN.	IKRIS.	SØGNE	MAR.	MAN-	LIND.	FAR-	KVI	FLEK-	SIR	SUM:
D/SLA		SAND		DAL	DAL	NES	SUND	DAL	FJORD	DAL		
SMALOM J												
M						1	2					3
STORLOM J					1	1	3					5
M												0
LOM.SP J		1	1		2							4
M							1					1
DVERG- J					1	3	9		3			16
DYKKER M					1		9		2			12
HORN- J								8				8
DYKKER M							8					8
GRÅSTR. J								2				2
DYKKER M							4					4
DYKKER J								8				8
SP. M							1					1
STOR- J		7	5		88	128	131	2	52			413
SKARV M			1		21	71	90		51			234
TOPP- J									8			8
SKARV M							1		6			7
SKARV J		23			15	13						51
SP. M					7							7
GRÅ- J	1	58	3		131	52	18		37			300
HEGRE M					71	14	14		13			112
KANADA- J	56	7	56	206	12	7	120		10			474
GAS M		23			27	3	48		10			111
GRAGAS J							3					3
M							15					15
SÆDGAS J								5				5
M												0
KNOFF- J		50	2		92	5	7					156
SVANE M		4	2		84		6					96
SANG- J			21		28	3	72		18			142
SVANE M	2				14		17					33
SVANE J					4							4
SP. M												0
GRAV- J												0
AND M							43		1			44
STOKK- J	32	317	57		204	237	223	10	114	16		1210
AND M	12	182	8		101	92	173	8	125	26		727

ART	M	VEN.	KRIS.	SØGNE	MAR.	MAN-	LIND.	FAR-	KVI	FLEK-	SIR	SUM:
	D	SLA	SAND		DAL	DAL	NES	SUND	DAL	FJORD	DAL	
KRIKK-	J							4				4
AND	M											
BRUN-	J							3				3
NAKKE	M							4				4
TAFFEL-	J		2					20				22
AND	M											0
TOPP-	J						2	346		5		348
AND	M							263				268
BERG-	J							35				35
AND	M							26		1		27
ÆRFUGL	J		142	4		96	197	233		82		754
	M			38		221	265	180		2		706
STELLER	J							2				2
AND	M							2				2
SVART-	J					9	16	5		8		38
AND	M					3	21	27		2		53
SJØ-	J						1	70		52		123
ORRE	M			2				61				63
HAV-	J		2					131				133
ELLE	M							188				188
KVIN-	J	18	200	14		127	57	333	5	45	13	812
AND	M	21	65			108	81	243	10	61	14	603
DYKK-	J							3				3
AND SP.	M							5				5
LAPP-	J							2				2
FISKAND	M							2				2
SIL-	J		4	6		83	37	29				159
AND	M			11		39	16	14				80
LAKS-	J		7				1	25				33
AND	M		7	4		8		8		5		32
SIV-	J							2				2
HØNE	M							1		2		3
SØT-	J		2			3		22				27
HØNE	M											0
TJELD	J		2									2
	M					29	37	375		43		484
SANDLO	J											0
	M							91				91

ART	M	VEN.	KRIS.	SØGNE	MAR.	MAN-	LIND.	FAR-	KVI	FLEK-	SIR	SUM:
D	SLA	SAND		DAL	DAL	NES	SUND	DAL	FJORD	DAL		
HEILO	J						2					2
	M											
VIPE	J					4	1	0				5
	M					116	87	1238			3	1444
STEIN-	J		0				2	0				2
VENDER	M											0
FJØRE-	J						4	0				4
PLYTT	M						0	0		0		0
MYR-	J							0				0
SNIFE	M							2		0		2
POLAR-	J		0	0		0	0	0		0		0
SNIFE	M			0		0	0	1		0		1
STOR-	J							0				0
SPOVE	M							22				22
ENKELT-J						0	0	0		0		0
BEK. SINM						0	0	5		0		5
RUGDE	J						0	0		0		0
	M		0					2				2
ALKE	J		0			2	4	0				6
	M		6					0				6
ALKE-	J	0	7	0		7	12	3	0	1	0	30
KONGE	M	0	1			3	2	0	0	0	0	6
LOMVI	J		14	1		27	16	1		6		65
	M		24	4		7	12	4		4		55
LUNDE	J		1					0				1
	M							0				0
ALKE/	J		0	0		13	1	2				16
LOMVI	M			0		0	0	1				1
HETTE-	J		111			76	2	45		327		561
MAKE	M		97	15		38		117		274		541
FISKE-	J		62			48	9	166		136		421
MAKE	M		111	4		26	2	43		80		266
SILDE-	J		4			0		0				4
MAKE	M							15		2		17
GRA-	J		159	1226		397	727	1355	12	631		4507
MAKE	M		167	652		415	816	651	25	710		3436
SVART-	J		23	7		143	116	341	1	201		832
BAK	M		27	58		75	201	170	4	249		784

ART	M	VEN.	KRIS.	SØGNE	MAR.	MAN-	LIND.	FAR-	KVI	FLEK-	SIR	SUM:
	D	SLA	SAND		DAL	DAL	NES	SUND	DAL	FJORD	DAL	
STOR-	J		440			640	25					1105
MAKE	SPM		103			310	61	0		1000		1474
KRYKKJEJ						0	0	0				0
M			8			0	0	1		2	0	11
DVERG-	J		1				0	0				1
MAKE	M											0
POLAR-	J						0	0		1		1
MAKE	M							0		0		0
GRØNL.-J								0		1		1
MAKE	M							0		1		1
HAV-	J		0	0		0	0	0		0		0
SULE	M			0		0	0	0		20		20
HAV-	J							0				0
HEST	M							0		1		1
SKJØR-	J					8	1	53		0		62
P. LERKEM						17	7	163		1		188
FOSSE-	J					2	7	0		10	18	37
KALL	M	1		0				0		11	13	25
59		143	2471	2202	206	4004	3476	8199	77	4427	103	25308
ARTER												

MASKINVARE
PROGRAMVARE
PROGRAMUTVIKLING
TEKNISK BISTAND M.M.

AST
SANTO
EF
BROTHER
m. fl.

A
L
T
I

EIVON DATA

ST. HELENAVEIEN 2 TLF. 60190

VASKING AV OLJESKADD SJØFUGL

- har det noen hensikt?

Kåre Olsen

Hvert år bukker tusenvis av sjøfugl under på grunn av oljesøl utenfor våre kyster. Etter en viss bedring noen år, i alle fall i Lista-området, synes dessverre problemet i de siste år igjen å være økende.

Det er en kjent sak at oljesølet som griser til fuglen ødelegger fjærdraktens vannavstøtende egenskaper, og det kalde vannet trenger dermed inn til huden. Varmetapet blir følgelig større enn fuglen kan klare å kompensere for - selv med økt forbrenning av fettreservene. Resultatet blir at fuglen dør av en kombinasjon av kulde og sult.

Et like stort problem - kanskje endatil større, er at når fuglen prøver å fjerne oljesølet fra fjærdrakten med nebbet, får den også en del olje inn i svelget og videre inn i fordøyelsessystemet, i mage og tarm. Følgene blir da at fuglen blir syk og ødelagt innvendig av oljens sterkt etsende virkning.

Vi har tatt prøver av oljedrepte lomvier som viser at innvollene bare var en velling av olje og blod. Oljedøden er med andre ord en svært pinefull død!

Nytter det å vaske?

Britiske forskere har beregnet at 50 til 90 prosent av sjøfuglene, hovedsaklig alkefugl, dør ute i havet, synker og forsvinner. Mindretallet driver eller svømmer inn til lands, og det er disse som blir registrert langs strendene - døde eller levende.

Om det nytter å vaske er et følelsesladet tema som har vært diskutert grundig i forskjellige fora. NOF har lagt seg på en linje hvor de fraråder slike aksjoner. Begrunnelsen er som følger:

1) Vanskelig å få samlet inn skadde fugler i så store mengder og i så god form at det vil ha målbar effekt for bestanden.

2) Den kanskje viktigste dødsårsak hos oljeskadde sjøfugl synes å være ødelagt stoffskifte og indre skader på grunn av oljeforgiftning. Dermed er det lite hjelp i effektive vaskeprosesser når andre problemer er langt verre.

3) Kapasitetsproblem når det gjelder vasking, oppbevaring og stell av fuglene.

Om at vask og behandling av oljeskadde sjøfugl er utrolig vanskelig og at det krever lang erfaring, riktig vaskeutstyr, egnet oppbevaringsplass og tilgang på fôr (småfisk), kan undertegnede uforbeholdent skrive under på. Jeg mener likevel at det i enkelte tilfeller kan være forsvarlig å foreta en vasking. Etter at jeg opp gjennom årene har vasket et større antall fugl, hovedsaklig lomvi, men også en rekke andre arter, vil jeg påstå at det går an å få til et brukbart resultat.

Neste side: Oljedød lomvi på Lista.
(Foto: Finn Jørgensen)

Når en selv kommer over et slikt oljeoffer på stranda, eller når folk kommer på døra med en fugl i neven og håp i blikket om hjelp for en stakkars medskapning, føler jeg det simpelthen vanskelig å si nei til i det minste å gjøre et forsøk.

Grundig vurdering

Først må en foreta en grundig vurdering av fuglens tilstand. Dette gjelder først og fremst den fysiske og kondisjonsmessige tilstand. Ofte vil, paradoksalt nok, en fullstendig tilgriset fugl ha større sjanse til å klare seg enn en som bare har en liten flekk med olje i fjærdrakta. Dette fordi en totalt tilgriset fugl vil søke snarreste vei inn til land for å komme seg opp av det kalde vannet som trenger inn overalt på kroppen. Den har således ikke hatt så lang tid på å pusse fjærdrakten og har derfor kanskje også unngått at fordøyelsessystemet er blitt forgiftet av oljen.

Fugler som har fått mindre oljeflekker har ofte kunnet tåle å oppholde seg i lengre tid i sjøen, og er dermed blitt sterkt utsultet og, enda verre, blitt sterkt svekket på grunn av mage- og tarmsykdommer.

I mange tilfeller vil det ikke være riktig å utsette fuglen for ytterligere lidelser som den stressituasjonen en vaskeprosess vil medføre. En human avlving vil da være den beste og eneste utvei.

Vaskeprosessen

Tidligere mente en at sjøfuglene smørte inn fjærene med et sekret fra fettkjertelen ved halerota, og at det var dette sekretet som gjorde fjærene vannavstøtende. Senere års forskning har derimot gjort en klar over at det snarere er fjærdraktens struktur, helt ned til hver enkelt fjærs og bistråles infrastruktur, som bevirker at sjøfuglenes fjærdrakt er vannett.

Fettsekretet brukes til å smøre inn fjærene for å gjøre dem smidigere.

Under vaskeprosessen må en ha tilgang på masse varmt vann. Et vanlig oppvaskmiddel, av typen Zalo eller Friendly, oppløst i varmt vann med en temperatur på godt og vel 40 grader, vil i de aller fleste tilfeller løse opp oljen i fjærdrakta. Det er et absolutt krav at det aller minste spor etter olje i fjærdrakta må vaskes vekk, ellers vil hele arbeidet ha vært forgjeves.

Når absolutt all oljen er fjernet, er tiden inne for spyling av fuglen. Dette er vaskeprosessens viktigste fase. For det er ved hjelp av denne spylingen at en får fjernet vaskemiddelrestene og dessuten får *restaurert fjærdraktens struktur!*

Ved hjelp av en vanlig hånddusj må en spyle lenge og grundig; med fjærene og mot fjærene, fram og tilbake, på undersiden, oversiden, under vingene og stjerten. Etterhvert vil en se at vannet begynner å perle på fjærene. Ved å holde på lenge nok vil en, dersom det gjøres riktig, oppnå å få fjærdrakten fullstendig restaurert slik at den blir helt vannett. Ofte må denne spyleprosessen gjentas dersom forsøk med fuglen i vannet viser at fjærdrakten tross alt likevel ikke er blitt tett.

Når spylingen er ferdig, må en tørke fuglen hurtig og effektivt, for eksempel ved hjelp av en varmluftvifte slik at fuglen ikke fryser mens den tørker. Det er viktig at fuglen en tid framover nå får ro og fred slik at den kan komme til hektene igjen etter den stressende vaskeprosessen, og dessuten få pusset og stelt fjærdrakten.

Etterbehandling

Dersom fuglen nå er blitt fullstendig vannett, kan en i prinsippet slippe den ut igjen i sitt rette element. Egentlig jo

fortere jo bedre. Men oftest er en oljeskadd sjøfugl temmelig avmagret fordi oljetilsølingen bevirker en forandring av en fugls normale adferd, og matopptaket stopper opp. Det er derfor oftest en nødvendighet at den blir føret en stund slik at den kan få bygget opp kroppsvekten for dermed å ha noe "å gå på" etter at den er tilbake i naturen igjen.

Det er derfor viktig at den får rikelig med mat, og for lomvi og alke vil dette si småfisk opp til 10-12 centimeter. "Skitt-fisk" fra reketralere kan være en god forsyningskilde i så måte.

Til å begynne med må en ofte tvangsføre fuglen, det vil si stappe fisken ned i halsen. Som regel lærer de ganske raskt å ta til seg maten selv. Jeg bruker gjerne legge fisken i et kar med vann slik at matopptaket skal ligne mest mulig på naturmetoden.

Ofte vil en medisinkur med sulfatabletter som fåes gjennom veterinær ha en positiv effekt ved eventuelle fordøyelsesplager på grunn av oljeforgiftning.

Det er i denne tiden av stor betydning at fuglen har et velegnet oppholdssted. Dette kan gjerne være utendørs, og må være mest mulig avskjermet fra folk slik at fuglen kan beholde sin naturlige skyhet for mennesker. Et badebasseng hvor vannet skiftes daglig er ellers en absolutt forutsetning. Det samme er renselige omgivelser, for eksempel tørr sand som kan absorbere de rikelige mengder med ekskrementer som fuglen avgir.

Når så fuglen har fått feitet seg opp litt, virker frisk, pigg og aktiv og er blitt 100 prosent vannnett, er det store øyeblikket kommet, da en kan slippe den tilbake i sitt rette element. Gleden ved å se den tidligere dødsdømte fuglen sette kursen tilbake mot åpent hav er en like stor opplevelse hver gang, og det oppveier

langt på vei alt det arbeidet som en slik vaske-/rednings-aksjon har medført.

Forebyggende tiltak må prioriteres

Fra tid til annen luftes tanker om å opprette et senter for vasking og behandling av oljeskadd sjøfugler, for eksempel etter mønster av en lignende stasjon i Little Creek, Sommerset i England. Og ofte har også jeg følt dette behov har vært til stede, slik at fuglene kunne få mer profesjonell hjelp.

En må imidlertid aldri miste av syne at slike redningsaksjoner har begrenset verdi, for eksempel for truede eller for rent lokale bestander.

Vår største arbeidsinnsats bør settes inn på å påvirke myndighetene (både statlige og kommunale) og den vanlige mann til å forebygge og avverge oljesøl. Forbedrede muligheter for en billigere og mer attraktiv returoordning for spillolje vil trolig bety en god del i så måte. En forhøyet og forbedret beredskap med velegnet oljevern-materiell når ulykken først er skjedd må også være et krav.

På lokalplanet kan alle NOF-medlemmer bidra ved:

1) Deltagelse i rutinemessige registreringer langs utsatte strandstrekninger.

2) Melde fra til viltneida, politiet eller andre myndigheter straks oljesøl oppdages. Husk å ta oljeprøver av sølet!

3) Delta i avlivings- og innsamlingsaksjoner av oljeskadd sjøfugler, slik at artsbestemmelse, biometriske mål for populasjonsbestemmelser og lignende kan bli ivarettatt av viltmyndighetene.

Oljesøl kan være et resultat av en ulykke/uhell, men er nok like ofte, dessverre, en følge av slendrian og bevisste rutinemessige utslipp både offshore og fra båter langs kystnære

farvann. La oss ved hjelp av opplysning og påvirkning prøve å skape en opinion mot den store trusselen som oljesølet utgjør overfor våre sårbare sjøfuglbestander.

Alkekongen

Av Anne-Grace Nyman Steinskolt

Den er den minste av våre dykkende sjøfugler. Vanligvis holder den til på åpent hav, og i vintermånedene besøker den våre strender.

En februar dag ble den skyllet i land på Bausø. Den satt skjult bak en tarekuast. Vinden pep og bølgene slo over den lille kroppen som var tilgriset av olje og skumdatter.

Fremdeles hadde den krefter til å løpe unna menneskene, men den kunne ikke lenger fly, og ville sannsynligvis aldri mer bli i stand til det. Den ble kastet hjelpeløst rundt av bølgene i strandkanten.

Jeg vet ikke hvor lenge den hadde lidt, heller ikke hvor lang tid den fremdeles måtte kjenne kulde og smerter. Antagelig har den gjort fortvilette forsøk på å rense fjærene, men ødelagt forordningsesssystemet som resultat.

Sanden var noen steder farvet sort av gammel olje, og alskens søppel lå der hvor små sanddyner, som en gang hadde spennende vegetasjon, var erodert bort. Det er ikke første gang at fuglevenner plukker opp døde og døende fugl etter oljeutslippene.

Hvis alkekongens blikk kunne tale: Hva er det dere gjør mot oss!!

Jeg forlot stranden med en tom og trist følelse, og med noe som gnaget på samvittigheten: Vi er alle steder på god vei til å ødelegge miljøet rundt oss selv og våre medskapninger. Bør vi ikke snart lytte til "en håndfull aktivister", fordi dette angår oss alle?

Eller må det bli for sent for vi lærer?

Fra Farsunds avis 14. februar 1990.

Trekktellinger på Mønstermyr - Flekkefjord høsten 1990

Av: Svein, Atle og Per Ø. Grimsby

Innledning:

Etter trekkstudier siden 1985 på Skarpenes, ville vi dette året prøve ut en ny lokalitet. Grunnlaget for å skifte lokalitet var først og fremst for å finne en god lokalitet å telle direkte trekkende rovfugler. Trekktellinger av rovfugler er da også hovedformålet med prosjektet. Tellingene har foregått fra omkring sol-oppgang, og fram til rovfugltrekket har stoppet opp. Som regel i 14- 15-tiden. Lite materiale av noen omfattende art er tidligere publisert om rovfugltrekket forbi sør-vestlandet. Vi skal derfor i denne rapporten forsøke å kartlegge omfanget av dette trekket på Mønstermyr.

Andre prosjekter det ble satset på var:

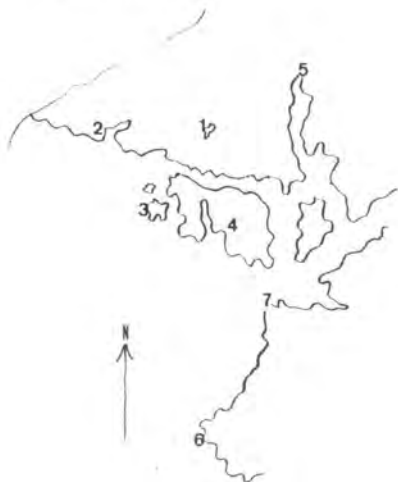
B) I samband med rovfugltellingene ble også all trekkende spurvefugl notert.

C) Ringmerking med hovedsatsing på følgende arter: Sivspurv, gråsisik, svartmeis og rødvingetrost.

D) Telle rastende vadere på myra.

Svein (t.v.) og Per Ø. Grimsby i aktivitet i forbindelse med trekk tellingene på Mønstermyr. Bildet viser utsikten fra trekk tellingsstedet mot sør. (foto: Atle Grimsby).

Områdebeskrivelse:

1. Mønstermyr.
2. Skarpenes.
3. Dragøy.
4. Hidra.
5. Flekkefjord.
6. Lista fyr.
7. Varnes.

Mønstermyr ligger på ca. 300 m.o.h.. Myra er hovedsaklig omkranset av kystlynghei-vegetasjon. På kollene dominerer tørr kystlynghei med røsslyng- og bærlyng-arter. I senkningene har vi fuktig lynghei og fattigmyrsamfunn med planter som rome, klokkelyst og blåtopp. Dette er et svært artsfattig vegetasjonssamfunn på grunn av næringsfattig jord. Samfunnene har blitt til ved langvarig beite og lyngbrenning. Nå som lyngbrenninga har opphørt og beitetrykket (sau) er mindre, har bjørk og vierkratt begynt å skyte fart.

Selve myra er på ca. 120 da., og ble dyrka opp tidlig på 1980-tallet. Det er flere lukkede og åpne kanaler som i rike nedbørsperioder drenerer mindre bra. Myra har også et høyt grunnvannspeil, og er konstant fuktig. Det såes strandrør, timotei og kløver for produksjon. Spesielt synes sivpurven å trives godt i strandrøren.

I tidligere tider ble det skåret torv for blant annet brensel her.

*Polarisik fanget for ringmerking.
(foto: Atle Grimsby).*

Dekningstabell:

Tall som ikke er uthevet = telling av trekkende fugl.

Tall som er **uthevet** = telling av trekkende fugl og ringmerking.

Aug. 12-15-18-19-21-23-24-25-26-29-31

Sep. 1-2-5-7-8-9-10-13-15-16-18-22-23-26-27-29-30

Okt. 1-6-8-11-13-14-18-19-20-21-22-30

Nov. 2-4-9-10

Aug. 11 - 8 dager

Sep. 17 - 14 dager

Okt. 12 - 10 dager

Nov. 4 - 4 dager

Undersøkelsene har blitt utført i helger, og som regel 1-2 dager midt i uken. Det har til en viss grad vært mulig å velge ut dager på forhånd. I slike tilfeller har antatt gode rovfugldager blitt valgt.

Følgende personer har deltatt i arbeidet:

Atle Grimsby 24 dager

Svein Grimsby 23 dager

Per Ø. Grimsby 19 dager

Geir Grimsby 11 dager

Kjell Grimsby 8 dager

Gunnhild Hogstad 2 dager

Eivind Schiander 2 dager

Lista lokallag 1 dag

I gjennomsnitt har det deltatt to personer under hver telling. Dette har gjort det mulig å kombinere trekkteinger med ringmerking.

Værtabell:

	SE-E	NE-N	NW-W	SW-S	Skift
August	-	2	4	4	1
September	4	2	7	3	1
Oktober	8	-	1	3	-
November	3	-	1	-	-
Totalt	15	4	13	10	2

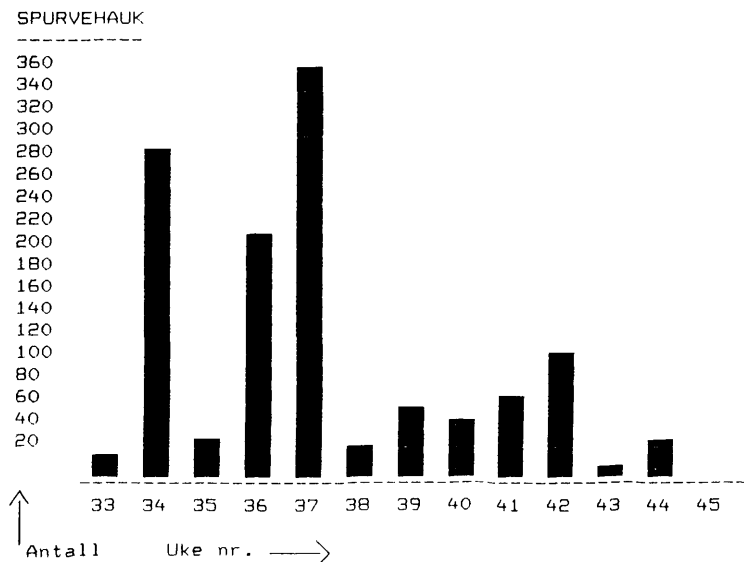
Rovfugltrekker:

Under tellingene ble alle rovfugler notert ned med antall og trekkretning. Det skilte mellom direkte og furasjerende rovfugler, og det er kunde som var på direkte trekk som er gjengitt i tabeller og søyler. Rovfugler som oppholdt seg bare kort tid i området, er benyttet i statistikken. Eksempler på dette er myrhauk, aftenfalk og lerkefalk.

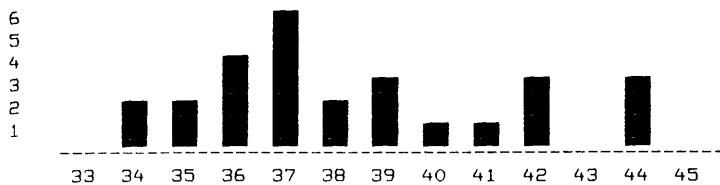
Under følger en total liste over rovfugltrekket der alle dager er benyttet.

Fiskeørn	1	Jaktfalk	1
Høsehauk	29	Vandrefalk	7
Spurvehauk	1230	Storfalk sp.	1
Fjellvåk	6	Lerkefalk	4
Musvåk	86	Aftenfalk	2
Vepsevåk	5	Dvergfalk	28
Buteo sp.	4	Tårnfalk	243
Kongeørn	6	Småfalk sp.	4
Myrhauk	51		
Glente	1	Totalt	1709 ind.

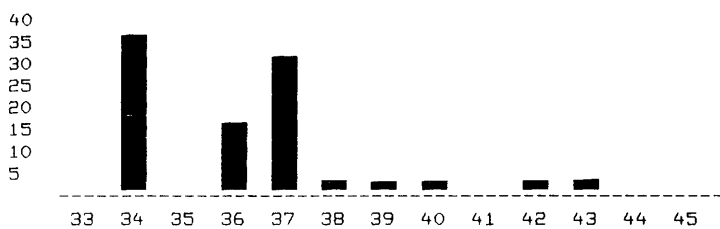
Videre er det satt opp søyler over trekkforløpet pr. uke for en del av artene. Her er det kun benyttet de tre beste dagene pr. uke for hver enkelt art. Dette er for å kunne gi et bedre gjennomsnitt av trekkforløpet.

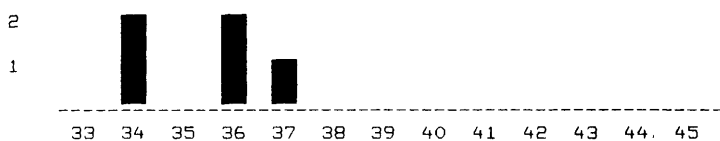
HØNSEHAUK

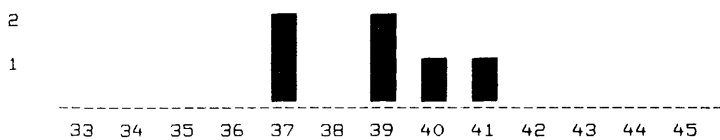
MUSVAK

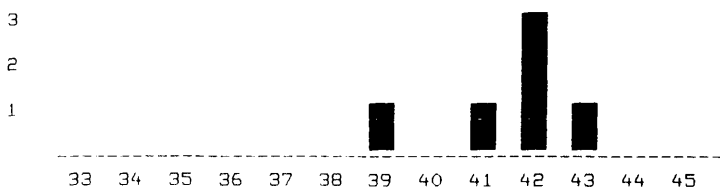
VEPSEVAK

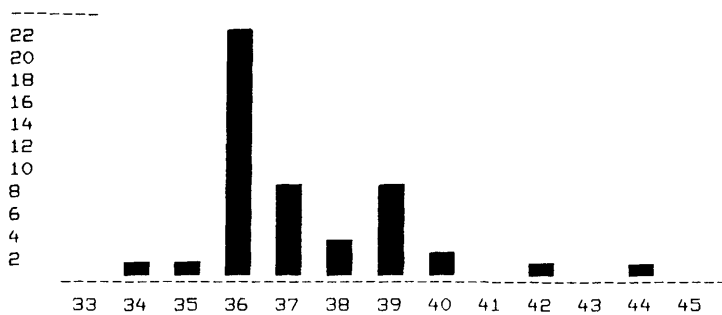
FJELLVAK

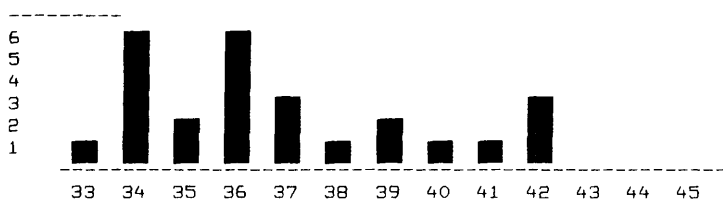
KONGEØRN

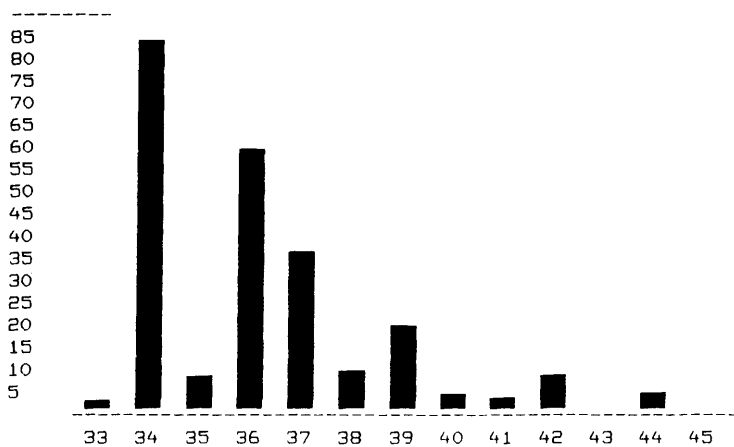
MYRHAUK

DVERGFALK

TARNFALK

Diskusjon om trekket og -resultatene:

Ved å studere bemanningstabell vil en se at det er en dekningsprosent på ca. 50. Dette vil ikke konsekvent bety at antall observerte rovfugler utgjør samme prosent.

En del av grunnen til det er at det til en viss grad har vært mulig å undersøke dager med et antatt godt rovfugltrekk. Men selvfølgelig har det også vært gode dager hvor det ikke har blitt telt rovfugl.

Utifra dette må en regne med at antall registrerte rovfugler utgjør en god del mer enn 50 prosent av det totale trekket. Dersom en går ut fra at undersøkelsen dekker 65 prosent av det reelle trekket, vil man få en høst-total på ca. 1.900 spurvehauk, og totalt 2.650 rovfugler.

Dette er tall som sannsynligvis stemmer ganske bra med de faktiske forhold.

Perioden 25. til 26. august og 7. til 16. september utgjorde den klare hovedtyngden av rovfugltrekket denne høsten, med godt trekk av spurvehauk, myrhauk og tårnfalk. Dette vises også godt på søylene for de enkelte arter. Derimot kunne ingen dager i oktober vise resultater med over 50 registrerte rovfugler.

Den helt klare årsaken til dette litt tidlige hovedtrekket av rovfugl skyldes nok først og fremst værforholdene denne høsten.

Rovfugltrekket forbi kysten av Flekkefjord virker ganske klart værbettinget. Best er det under vinder

fra NE- og NW-sektor, med kjølig og pent vær. Ved å studere værtabellen ser en da også en klar dominans av slike vinder i aug. og sep.. Oktober derimot var helt dominert av vinder fra S - SØ og Ø, ofte overskyet med regn og regnbyger.

Spesielt overrasket myrhauken og tårnfalken med godt trekk i høst, med trekktopper h.h.v. 12 ind. 8/9 og 36 ind. 7/9. Det må nevnes at 7/9 ble den beste trekkdagen med 200 registrerte rovfugler, og dette til tross for at det bare ble telt fra klokken 12 og utover.

Til tross for at myrhauk og tårnfalk hadde en god høst, var det en annen smågnager-spesialist som var meget fåtallig. Nemlig fjellvåk. Med bare 6 registrerte ind., må en her kunne tilsi et dårlig hekkeår for denne. Musvåk opptrådte også fåtallig, bortsett fra i månedsskiftet aug.-sep., med max. 26 ind. 26/8.

Tallene fra Mønstermyra er ikke sammenlignet med tidligere tellinger på Skarpenes. Dette er fordi tallene der på langt nær kan måle seg med høstens tellinger. Først og fremst skyldes dette den langt bedre oversikten det er på Mønstermyr. Men også at en god del av rovfugltrekket passerer på innsiden av Skarpenes.

En del rovfugl ble også observert i flukt rett nordfra. Disse tok gjerne rett til havs, eller dreide SE mot Hidrasund. Men størstedelen av trekket gikk mot W - NW, og det må vel tolkes dithen at de utnytter oppdriften i vindene og forlater fastlandet omkring kysten av Rogaland.

Småfugltrekket:

Nedenfor følger en oversikt over trekkforløpet hos en del arter på Mønstermyr høsten 1990. Resultatene er sammenlignet med trekkteiling på Skarpenes for 1987, som hadde noenlunde lik dekning og intensitet under tellingene. Tallene i parentes utgjør trekktopper.

	Mønstermyr 1990		Skarpenes 1987	
Ringdue	2107	(800)	9527	(5000)
Tårnseiler	2413	(800)	1512	(1000)
Flaggspett	261	(60)	0	
Låvesvale	1230	(400)	2171	(578)
Taksvale	400	(70)	1713	(410)
Sanglerke	327	(75)	250	(60)
Trepiplerke	1160	(250)	4890	(1000)
Heipiplerke	10.085	(2000)	23.000	(5535)
Linerle	840	(75)	4030	(1500)
Jernspurv	1890	(500)	535	(100)
Sidensvans	613	(320)	0	
Gråtrost	184.370	(71.000)	40.550	(21.350)
Rødvingetrost	25.400	(5000)	5000	(1600)
Duetrost	120	(30)	10	(2)
Bokfink/bjørkefink	40.313	(10.000)	110.000	(21.500)
Grønnefink	3100	(600)	6375	(1000)
Grønnsisik	7700	(2300)	23.540	(5000)
Tornirisk	580	(270)	250	(100)
Gråsisik	7390	(1500)	3935	(1800)
Konglebit	13	(4)	10	(6)
Grankorsnebb	5380	(460)	2025	(800)
Gulspurv	492	(100)	315	(77)
Sivspurv	1280	(350)	835	(210)

Totalt alle landtrekkere,
ikke sjøfugl:

302.000 ind.

250.000 ind.

Kort diskusjon:

Tellingene av småfugl viser en klar tilbakegang for de aller fleste artene Mønstermyr. Det er nesten bare trostene som kan vise til positive resultater i forhold til tellingene på Skarpenes 1987, som faktisk hadde en noe svakere dekning. 184.000 gråtrost nærmer seg toppåret i 1988 på Skarpenes med over 240.000. I likhet med 1988 var det under østlige, litt sterke vinder at dette trekket foregikk.

Det skal være uvisst hva som skyldes den klare tilbakegangen for de aller fleste andre småfuglarter. Men en del skyldes helt klart at det typiske kysttrekket av småfugl ikke blir synlig fra Mønstermyr. Under litt sterke vinder blir også en del av trekket presset ned i dalene, slik at de blir vanskelige å få øye på fra vår høye telle-posisjon.

Spesielle observasjoner høsten 1990:

Totalt ble 130 arter observert (ikke sjøfugltellinger). Her følger en liste over de mest spesielle.

Fiskeørn	1 ind. 8/9
Vepsevåk	2 ad. 23/8, 1 juv. 7/9, 1 juv. 8/9, 1 juv. 16/9
Glente*	1 ind. 26/8
Kongeørn	1 ind. 26/9, 1 juv. 14/10, 3 juv. 20/10, 1 juv. 22/10
Jaktfalk	1 ind. 18/10
Vandrefalk	1 juv. 23 og 25/8, 2 juv. 26/8, 1 juv. 8/9, 1 juv. 27/9
Lerkefalk	1 juv. 19/8, 1 juv. 25/8, 1 ad. 7/9, 1 ind. 15/9
Aftenfalk*	1 juv. 29/8, 1 ♀/juv. 10/9
Vannrikse	1 ind. 20/10
Boltit	1 ind. 15/9
Dvergsnipe	1 ind. 10/9, 1 ind. 30/9
Hornugle	2 ind. 20/10, 1 ind. 21/10
Jordugle	1 ind. 26/9, 1 ind. 14/10
Haukugle	1 ind. 8/9
Lappiplerke	1 ad. 14/7
Sibirpiplerke*	1 ind. 14/10
Vinterele	1 ind. 26/9, 3 ind. 30/9, 2 ind. 8/10, 1 ind. 21/10
Nøttekråke	1 ind. 15/9
Gresshoppesanger	1 ind. 15/8, 1 ind. 25-26/8
Gulbrynsanger	1 ind. 22/9
Blåstrupe	1 juv. 19/8, 1 ind. 21/8, 1 ad. + 1 juv. 24/8, 1 juv. 2/9
Stillits	3 ind. 26/9, 5 ind. 21/10, 1 ind. 22/10, 1 ind. 30/10
Polarsisik	1 ind. 8/9, tot. 16 ind. merket i per. 14/10 - 4/11
Rosenfink	1 ind. 12/8, 1 ♂ + 1 juv. 15/8
Båndkorsnebb	1 juv. 9/9, 16 ind. 10/9, 3 ind. 13/9, 2 ind. 22/9
Dvergspurv	1 ind. 27/9

* = Sendt for behandling av NSKF

Mønstermyras betydning som rasteplass for vadefugl:

Det ble under hver dag av undersøkelsene gjort et søk over myra for å oppdage rastende vadefugler.

Et av momentene for dette var, for om mulig, å finne ut hvilken betydning oppdyrking av myra tidlig på 1980-tallet hadde hatt på disse artene.

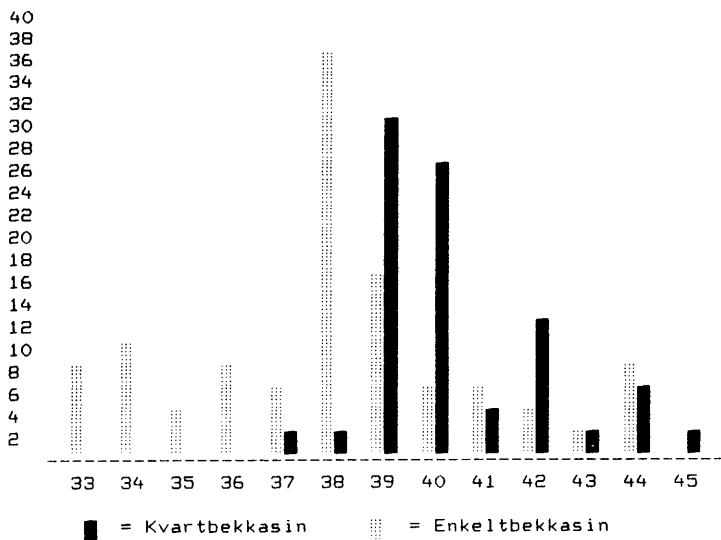
*Neste side: Konglebit fanget og ringmerket på Mønstermyr.
(foto: Atle Grimsby).*

Bekkasiner:

Grunnet dårlig dreneringsevne på myra ble det dannet flere smådammer av regn- og myrvann utover høsten. Disse dammene hadde stor tiltrekking på bekkasiner.

Nedenfor følger en tabell over rastende bekkasiner pr. uke. Kurven er beregnet utifra den dagen med høyest antall i uka.

Antall bekkasiner viste en markant opphopning på myra under lavtrykk, og da spesielt i månedsskiftet sep./okt., med mye SV-S vinder med regn og regnbyger. Fra og med 26/9 tok kvartbekkasinen over for enkeltbekkasinen.

Andre vadere:

Av andre arter som benyttet seg av myra som rasteplass var **heilo**, som ble nesten daglig observert med omkring 2 til 15 ind. i aug. og sep..

Boltit, **dvergsnipe**, **brushane**, **rødstilk**, **skogsnipe**, **strandsnipe** og **rugde** ble observert sporadisk.

Utifra disse observasjoner er det ikke noe som tyder på at Mønstermyr har blitt forringet som rasteplass for vadere etter oppdyrkingen. Tvert imot ser det heller ut til å være bedre forhold nå enn tidligere.

Den viktigste årsaken til dette er at det har vært vanskelig å drenere bort vannet fra myra, slik at dette samles opp i dammer. Dessuten har myra fått tilført mer næring i form av gjødsling, og dermed en raskere omsetning av næringskjedene i jorda. Dette vil i siste ledd føre til bedre mattilgang for fuglene.

Men med økt tørrlegging av myra, vil fuglelivet raskt avta!

Ringmerkings-virksomheten:

Merking av spurvefugl kom ikke i gang før den 15/8. Fra da av og fram til 26/8, ble det brukt 4-5 fots mistnett. Resten av høsten ble det brukt mellom 9 og 11 30-40 fots nett.

Hele august og fram til omkring 15/9, ble det først og fremst satset med ringmerking på myra. Arter som ble fanget her var spesielt sivpurv, heipiplerke og buskskvett.

Etter 15/9 da sivpurv-antallet begynte å minke, ble de fleste nettene flyttet opp i skogkanten på myras østside. Her ble det fanget mer på fuglekonge, trost og meis.

Bruk av lyd:

Bruk av lyd som lokkemiddel for fangst ble brukt på følgende arter: Rødstrupe, rødvingetrost, svartmeis og gråsisik.

Et stk. kassettpiller plassert ved et vinkelnett utgjorde hjelpemidlene. Effekten var god for alle disse artene. Lyd ble også prøvd på sivpurv, uten at noen effekt ble registrert.

De fem beste merkedagene var som følger:

22/9 (tot. 185 ind.), bl.a. 45 svartmeis, 35 fuglekonge og 31 jernspurv.

2/11 (tot. 147 ind.), bl.a. 139 gråsisik og 6 polarsisik.

26/9 (tot. 144 ind.), bl.a. 53 fuglekonge, 25 rødvingetrost og 13 rødstrupe.

6/10 (tot. 139 ind.), bl.a. 69 rødvingetrost og 57 gråsisik.

16/9 (tot. 127 ind.), bl.a. 46 fuglekonge, 31 rødstrupe og 18 svartmeis.

Gjennfunn:

Ingen gjennfunn er følgelig enda innrapportert. På Mønstermyra ble det imidlertid kontrollert 1 sivsanger med norsk ring, 1 hagesanger med svensk ring og 2 sivpurv, 1 med spansk og 1 med fransk ring.

Total ringmerkingsoversikt for Mønstermyr høsten 1990:

Enkeltebekkasin	1	Rødvingetrost	177
Kvartbekkasin	5	Måltrost	25
Flaggspett	1	Duetrost	1
Trepiplerke	1	Stjertmeis	18
Heipiplerke	115	Granmeis	49
Jernspurv	60	Svartmeis	139
Gjerdsmett	18	Blåmeis	108
Gresshoppesanger	2	Kjøttmeis	39
Sivsanger	2	Spettmeis	1
Munk	1	Trekryper	3
Tornsanger	9	Bokfink	35
Møller	2	Bjørkefink	37
Hagesanger	8	Dompap	5
Løvsanger	365	Gråsisik	354
Gransanger	9	<i>u.a. cabaret</i>	17
Gulbrynsanger	1	Polarsisik	16
Fuglekonge	330	Grønnfink	6
S/hv. fluesnapper	3	Grønnsisik	1
Buskskvett	39	Rosenfink	1
Steinskvett	2	Konglebit	1
Rødstjert	10	Grankorsnebb	7
Rødstrupe	151	Dvergspurv	1
Blåstrupe	2	Sivspurv	293
Svarttrost	9	Lappspurv	1
Gråtrost	8	Totalt:	2489

*Det ble også fanget og ringmerket en lappspurv på Mønstermyr høsten 1990.
(foto: Atle Grimsby).*

Opprop om liten gråsisik!

(Carduelis flammea cabaret)

Da denne underarten av gråsisik, *cabaret*, etterhvert har blitt relativt vanlig i Norge, med blant annet en ikke ubetydelig hekkebestand i Vest-Agder, ønsker undertegnede å lage en artikkel om denne underarten, som også omtales som *liten gråsisik*.

Artikkelen vil sannsynligvis bli publisert i Vår Fuglefauna. Siktemålet er å framskaffe en mest mulig komplett oversikt over innvandringen fram til i dag. Første funn av underarten i Norge var så sent som i 1962. Til sammenligning fanget Lista ringmerkingsgruppe over 100 individer i 1990! Vi vil også prøve å få til en hekkeoversikt for 1991.

Da sikker bestemmelse av gråsisikens underarter er vrient i felt, kan underarten *cabaret* i relativt stort omfang være oversett. Vi er derfor ikke bare interessert i sikre observasjoner og innfangede individer, men også data fra ringmerkere som sikkert kan si at underarten ikke er fanget ved en lokalitet, eller over et gitt tidsrom. Da det i Vest-Agder ser ut til å være et klart skille, der *cabaret* hekker helt ytterst på kysten (leplantasjer med bartrær eller bjørk), og underarten *flammea* lenger inn i landet, vil observasjoner av ubestemte individer i mai-juli fra ytre kyststrøk være av stor interesse.

Konkret ønsker vi følgende opplysninger:

- 1) Alle konkrete hekefunn med alle mulige detaljopplysninger.
- 2) Mistanke om hekking av underarten *cabaret*.
- 3) Sommerobservasjoner av både *flammea*, *cabaret* og ubestemte fra ytre kyststrøk.
- 4) Alle trolige funn fram til 1985.
- 5) Alle funn fra områder der *cabaret* er sjelden eller vanlig.
- 6) Oppstillinger av funn fra områder der man mener *cabaret* er relativt vanlig.
- 7) Ringmerkingsmateriale, også det som viser at *cabaret* ikke er påvist.
- 8) Sikre negative funn. Det vil si ikke forekomst.

Vi håper alle som leser dette oppropet tar seg tid til å konferere folk som kan tenkes å ha noe og bidra med, samt lage en grei oversikt fra området. Da håper vi å kunne komme tilbake til personer i de aktuelle områdene til våren. For å få hjelp til en grov taksering av hekkebestand, vil vi be om at dette oppropet blir besvart og sendt Jan Erik Rør innen 15.mars 1991. Vennlig hilsen:

Atle Grimsby
Austad, 4400 Flekkefjord

Jan Erik Rør
Øvre Egeland, 4480 Kvinesdal

Referat fra styremøte

Ole Aa. Brattfjord

Den 16. november 1990 ble det avholdt styremøte i fylkesavdelingen hjemme hos Ole Aa. Brattfjord i Mandal. Til stede var Bernt Kåre Knutsen, Øyvind Fjeldsgård, Ivar Hille, Runar Jåbekk, Finn Jørgensen, Kåre Olsen og undertegnede. På saklisten stod blant annet innkjøp av laserskriver til Piplerka-redaksjonen. En investering til godt og vel 15.000 kroner.

I 1990 har samtlige nummer av Piplerka blitt kjørt ut på en laserskriver tilhørende Eivon Data i Mandal. Men ordningen med å skrive Piplerka inn på disketter, for så å frakte dem et annet sted for utkjøring av stoffet, viste seg ganske raskt å være en både upraktisk og lite tilfredsstillende ordning, ikke minst rent teknisk.

Spørsmålet ble da om det skulle satses videre på den kvaliteten Piplerka har oppnådd i løpet av 1990, eller om redaksjonen skulle gå tilbake til en vanlig matriseskriver - noe som ville medføre ringere kvalitet enn om stoffet ble skrevet på ordinær skrivemaskin.

Etter en nøye vurdering og gjennomgang av fylkesavdelingens og miljøhusets økonomiske situasjon, som pr. 16. november viste en saldo på nærmere 30.000 kroner, valgte et enstemmig styre å gå inn for å kjøpe en laserskriver av Eivon Data. Valget falt på en "Laserjet IIP".

Men styret gjorde det også klart, etter forslag fra Øyvind Fjeldsgård, at anlegget først måtte prøvekjøres en periode for å se om det fungerer hundre prosent, før kjøpet gjøres endelig. I tillegg vedtok styret også å forsøke å få til ordninger med utkjøring av stoff for andre på den nye skriveren. For eksempel for andre lokalitetskrifter, m.m..

Hytta i Fuglevika

Finn Jørgensen foreslo å lansere Fuglevik-hytta på Lista gjennom kunngjøringer i Vår Fuglefauna, for blant annet å gjøre de ypperlige lokalitetene på Lista mer tilgjengelige for fuglefolk over det ganske land.

Et forslag formannen i Lista lokallag, Kåre Olsen stilte seg heller skeptisk til. Han slo fast at det fremdeles er forsvaret som eier hytta, og at lokallaget disponerer den på betingelse av at den kun benyttes av lokallaget. Han mente også at det muligens var noe tvilsomt om forsvaret ville sette pris på slik markedsføring, som blant annet kunne medføre store ansamlinger av folk i området. Noe han mente heller ikke var særlig forenlig med vernebestemmelsene, da økt trafikk også vil medføre økt slitasje på fra før utsatte områder.

Styret slo dermed fast at bruken av hytta i Fuglevika skal forbli på det nivået den er i dag.

Organiseringen av Miljøhuset

Under dette punktet vedtok styret å integrere miljøhusets regnskap i fylkesavdelingens regnskap. Bakgrunnen er at dette allerede henger såpass mye sammen at det begynner å bli vanskelig og komplisert å skille de fra hverandre regnskapsmessig. Det ble også vedtatt å flytte fylkesavdelingens konto over fra "Sørlandsbanken" og til Den norske Bank, hvor Miljøhusets og minnefondets kontoer befinner seg.

På årsmøtet i NOF avdeling Vest-Agder i 1991, blir dermed Miljøhusets regnskap lagt fram for godkjenning sammen med

fylkets.

Ved eventuelt senere kjøp av Miljøhuset, tas det imidlertid sikte på å etablere dette som en egen stiftelse, underlagt fylkesavdelingen.

Faste styremøter

I utgangspunktet tas det fra og med 1991 sikte på å avholde styremøter i fylkesavdelingen fem ganger i året. Det vil si ett i kvartalet, pluss årsmøtet. Det første skal legges til like over nyttår, for blant annet å koordinere møtet med behandlingen av eventuelle fondssøknader, når det blir aktuelt fra årsskiftet 1991/92. Deretter blir det ytterligere to møter på våren, inkludert årsmøtet, og to på høsten.

Eventuelt

Under denne posten ble det blant annet etterlyst et akseptabelt system i Direktoratet for Naturforvaltning (DN) når det gjelder skikkelig og rask behandling av søknader om tillatelse til å preparere fredede fugler. Retningslinjene for preparanter må dessuten bli klarere i villtloven.

Kåre Olsen tok opp nye verneproblemer på Lista. Problemer som hadde oppstått fra det hold hvor man vel hadde ventet det aller minst. Han var fortvilet over at naturvernkonsulent Benestad i fylkets miljøvernavdeling på egenhånd har gjort endringer i de vedtatte vernebestemmelsene, uten at en del berørte grunneiere i det hele tatt hadde gjort krav om dette. Bakgrunnen for noen av endringene var at Benestad rett og slett mente noen av vernegrensene var *ulogisk* trukket opp ?!!

Styret i NOF Vest-Agder oppfatter dette som et alvorlig overtramp av naturvernkonsulenten, og ga Kåre Olsen i oppdrag å lage en skriftlig klage til DN på vegne av NOF Vest-Agder. Det dreier seg da spesielt om et område på Kviljo.

Virksomheten ved Lista fyr skal forsøkes å holdes ved like på samme nivå. Men til dette trengs penger. Styret vil hermed oppfordre Jan Erik Røer på "Lista ringmerkestasjon" om å sende en søknad om økonomisk støtte til fylkesavdelingen, som etter alt å dømme vil se positivt på denne. Styret vil også oppfordre karene på fyret om å oppsøke det lokale næringslivet på Lista for om mulig også å få litt økonomisk støtte til virksomheten fra det hold.

NOF sentralt har kuttet ut abonnementet på utklipps-byrået "Argus", da dette ble for dyrt. Jostein Sandvik på NOF-kontoret i Trondheim har nå tatt over dette, og har ytret ønske om kontaktpersoner i fylkene. I Vest-Agder er således ansvaret for utklipp fordelt slik: Kåre Olsen (Farsunds avis, Sirdølen), Ole Aa. Brattfjord (Lindesnes, Setesdølen), Sigve Hornnes (Fædrelandsvennen) mens Kjell Grimsby skal holde et "Argus øye" med Agder i Flekkefjord.

Av andre ting på styremøtet ble det gjort klart at vannfugltellingene i 1991 er fastsatt til 12.-13.januar og 9.-10.mars. Det ble vedtatt å selge fuglefôr, innkjøpt fra grossist, på Miljøhuset, og Øyvind Fjeldsgård kunne fortelle at lokallaget i Kristiansand nå har fått ny adresse. Den er som følger: Boks 2112 Posebyen - 4602 Kristiansand.

Denne hyggelige historien har vi "sakset" fra Statens Vegvesens organ, "Vegen og vi". Det er hyggelig å lese om anleggsfolk som tar hensyn til naturen og det levende liv omkring seg, selv om det her "bare" dreier seg om et fiskemåke-reir. Stor honnør til fuglevennen Andreas Viland!

(foto: Olav Handeland).

Operasjon måsegg

Det koster å være dyrevenn. Det fikk maskinfører Andreas Viland i Sogn og Fjordane erfare. I forbindelse med Vegvesenets store tunnelprosjekt i Gudvangen ble Viland satt til å flytte en diger haug med grusmasser som var samlet opp.

Men Viland oppdaget at måsen alt hadde tatt haugen i bruk til reirplass, og som den dyre-

vennen han er, nektet han å rasere måsereirene. Reirene måtte flyttes.

Om måsen forvekslet dyrevennen Viland med en villand på reirplyndring skal være usagt. Den godeste Andreas gjennomførte iallefall Operasjon måsegg med akkompagnement av vilde gaul og en ikke ubetydelig mengde måseskit rundt ørene.

Nå er det ikke bare måser som hekker i Gudvangen. Viland oppdaget også at et erlepar viste en påfallende interesse for den digre og buldrende hjullasteren hans. Etter grundig leting fant han til slutt et erlereir godt gjemt på en bjelke inne i motorrommet.

Erlen brydde seg ikke det minste om bråket fra lasteren, og selv om det

var flere helt like hjullastere i arbeid, tok den aldri feil av «sin» maskin. Resultatet ble tre vel-skapte barn.

Andreas Viland og fuglene ble skikkelige erlevenner. Mr Viland holdt saken godt skjult for AMU og verneombud, av frykt for at de stakkars fuglene skulle pålegges å bruke hørselvern.

Knop

KONKURRANSEFUGLEN

Redaksjonen hadde gjerne sett at oppslutningen om konkurransefuglen ble noe bedre. Seks innsendte svar på konkurransen i Piplerka 3/4 1990 er ikke akkurat noe å skryte av (noe vi da heller ikke har gjort!).

Vel, nok om det. Alle de seks som fant det bryet verdt å sende redaktøren et svar, hadde truffet blink. Nemlig fiskemåke. Fuglen var fotografert av Runar Jåbekk. I svarbunken, om man kan bruke det uttrykket, har vi trukket ut Gunnar Gundersen som heldig vinner. Gratulerer!

Vi gir oss imidlertid ikke, men har atter gravd oss ned i bildearkivet og funnet fram en ny nøtt til Piplerkas lesere. Hva kan så dette være for en art mon tro?

Vet du svaret, eller i det minste har gjort deg opp tanker om hva det kan være for en fugl, så sender du svaret til redaktøren senest tre uker etter at du har mottatt Piplerka. Lykke til!!

INDEX 1990 - INDEX 1990 - INDEX 1990

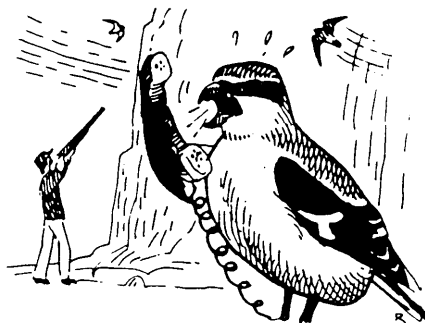
Her følger indexen for 1990-årgangen. Den omfatter i alt 164 sider, fordelt på følgende nummer: 1-1990 s.1-64, 2-1990 s.65-120 og 3/4-1990 s.121-164.

<i>Alke s.4-</i>	<i>Gråtrost s.85 -</i>
<i>Alkefugl s.11 -</i>	<i>Gulbrynsanger s.75 -</i>
<i>Alkekonge s.4-</i>	<i>Gulspurv s.85 -</i>
<i>Alpeseiler s.77 -</i>	<i>Hauksanger s.74 -</i>
<i>Andefugl s.12 -</i>	<i>Haukugle s.74 -</i>
<i>Artislist s.160 -</i>	<i>Havlire s.69 -</i>
<i>Avosett s.72 -</i>	<i>Havørn s.70 -</i>
<i>Bjørkefink s.83 - s.85 -</i>	<i>Hettemåke s.85 -</i>
<i>Blåmeis s.83 - s.85 - s.130 -</i>	<i>Hjelmfiskand s.76 -</i>
<i>Bokfink s.83 - s.85 -</i>	<i>Hornugle s.84 - s.85 -</i>
<i>Brakksvale s.37 -</i>	<i>Hortulan s.75 -</i>
<i>Bydue s.85 -</i>	<i>Hvitbrystlo s.76 -</i>
<i>Dobbeltbekkasin s.71 -</i>	<i>Hvitthodespurv s.78 -</i>
<i>Dompap s.83 - s.85 -</i>	<i>Hvitkinngås s.69 -</i>
<i>Dverggås s.69 -</i>	<i>Hvitryggspett s.39 -</i>
<i>Dverglerke s.77 -</i>	<i>Hærfugl s.74 -</i>
<i>Dverglo s.71 -</i>	<i>Høsehawk s.84 - s.85 -</i>
<i>Dvergmåke s.72 -</i>	<i>Jaktfalk s.70 -</i>
<i>Dvergspett s.85 -</i>	<i>Jernspurv s.85 -</i>
<i>Dvergsvane s.69 -</i>	<i>Kaie s.85 -</i>
<i>Dvergterne s.72 -</i>	<i>Kanadalo s.76 -</i>
<i>Egretthege s.76 -</i>	<i>Kattugle s.130 -</i>
<i>Fasan s.71 -</i>	<i>Kjernebiter s.39 - s.79 - s.83 - s.85 -</i>
<i>Fiskemåke s.85 - s.153 -</i>	<i>Kjøttmeis s.83 - s.84 - s.85 - s.130 -</i>
<i>Fjelljo s.72 -</i>	<i>Knekkand s.70 -</i>
<i>Fjellmyrløper s.71 -</i>	<i>Kornkråke s.84 - s.85 -</i>
<i>Flaggspett s.85 -</i>	<i>Kornspurv s.75 -</i>
<i>Fuglekasser s.125 t.o.m. 137 -</i>	<i>Kråke s.49 - s.85 -</i>
<i>Fuglekonge s.85 -</i>	<i>Kvartbekkasin s.71 -</i>
<i>Fuglekongesanger s.75 -</i>	<i>Kvinand s.130 -</i>
<i>Gjerdsmett s.85 -</i>	<i>Lappiplerke s.74 -</i>
<i>Glente s.76 -</i>	<i>Lerkefalk s.71 -</i>
<i>Granmeis s.85 -</i>	<i>Linerle s.85 - s.130 -</i>
<i>Gresshoppesanger s.74 -</i>	<i>Lomvi s.4 - s.11 - s.27 -</i>
<i>Grønlandsmåke s.72 -</i>	<i>LRSK s.51 - s.52 - s.53 - s.69 - s.139 -</i>
<i>Grønnfink s.83 - s.85 -</i>	<i>Lunde s.4-</i>
<i>Grønnsisik s.85 -</i>	<i>Løvmeis s.85 -</i>
<i>Grønnspekt s.85 -</i>	<i>Makrellterne s.12 - s.123 - s.153 -</i>
<i>Gråmåke s.85 - s.153 -</i>	<i>Mandarinand s.70 -</i>
<i>Gråsisik s.85 -</i>	<i>Markpiplerke s.77 -</i>
<i>Gråsisik cabaret s.77 -</i>	<i>Mellomskarv s.76 -</i>
<i>Gråspurv s.85 -</i>	<i>Munk s.85 -</i>

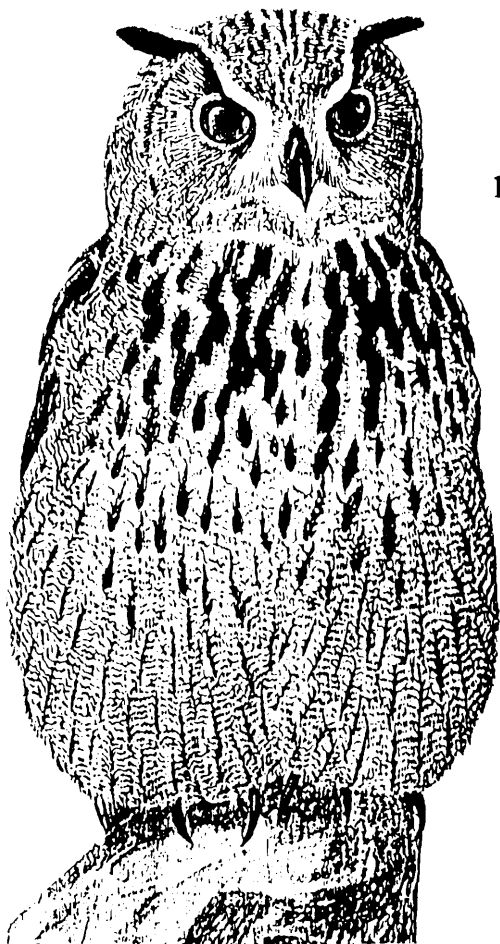
Musvåk s.86 -
 Myrrikse s.71 -
 Måltrost s.85 -
 Nattergal s.75 -
 Nesheimsumpen s.124 - s.145 -
 Nøtteskrike s.83 - s.85 -
 Perleugle s.130 -
 Pilfink s.85 -
 Polarmåke s.72 -
 Polarsvømmesnipe s.76 -
 Ramsar s.67 - s.124 -
 Ringmerking s.12 - s.84 - s.87 - s.97 -
 s.128 - s.138 -
 Rosenfink s.75 -
 Rødstrupe s.85 - s.130 -
 Rødvingetrost s.85 -
 Sabinemåke s.77 -
 Sidensvans s.85 -
 Sildemåke s.12 - s.123 - s.148 - s.153 -
 Sitronerle s.77 -
 Sivhauk s.70 -
 Sjøfugl s.4 - s.11 - s.149 - s.153 -
 Skjære s.85 -
 Skjæregjøk s.77 -
 Spettmeis s.85 - s.130 -
 Splitterne s.72
 Spurvehauk s.83 - s.85 -
 Stellerand s.70 -
 Storfalk s.71 -
 Stork s.76 -
 Storlire s.76 -
 Stær s.85 - s.130 - s.156 -
 Svartbak s.153 -
 Svartglente s.76 -
 Svarthalespove s.71 -

Svarthvit fluesnapper s.125 - s.130 -
 Svartmeis s.85 - s.130 -
 Svartrødstjert s.75 -
 Svartstrupe s.75 -
 Svarterne s.72 -
 Svartrost s.85 -
 Tartarpiplerke s.74 -
 Temmincksnipe s.72 -
 Toppmeis s.85 -
 Trane s.71 -
 Trekryper s.85 -
 Trelerke s.74 -
 Tretåspett s.74 -
 Triel s.76 -
 Trostesanger s.77 -
 Tundragås s.69 -
 Turrappporter/ekskursjoner s.94
 (Skagen) - s.158 (Sirdal) -
 Turteldue s.74 -
 Tyrkerdue s.85 -
 Tårnfalk s.84 - s.85 -
 Vadere s.12 -
 Vaktel s.76 -
 Vandrefalk s.70 - s.71 -
 Varsler s.84 - s.85 -
 Vendeals s.130 -
 Vepsevåk s.70 -
 Vierspurv s.75 -
 Vinterjunko s.77 -
 Vipe s.27 -
 Zooothera sp. s.77 -
 Ærfugl s.12 -
 Østsanger s.77 -
 Årsmeldinger s.100 t.o.m. 118 -

FUGLEVAKTA
Tlf.090-29500

Den kloke flyr ikke rundt med hvem som helst.

Vårt varemerke er
komfort og god
service, i et
rutenett som ingen
andre kan vise
maken til!

Fly med Nr. 1
du også.
Velkommen
ombord!

BRAATHENS S.A.F.E
Nr. 1 i Norge

Godt utvalg i:

- **Kontorutstyr**
- **Hobbyutstyr**
- **Skolemateriell**
- **Utstyr til
hjemmekontoret**

Holbæk Eriksensgt. 10 —
I polbygget — Mandal
Tlf. 65 397

HEGLAND TRYKKERI A/s

Offset og Boktrykkeri - Bokbinderi

Postboks 24

4401 FLEKKEFJORD

Telefax (043) 23 407

Telefon

(043) *23 355

NOF avdeling Vest-Agder
anbefaler

HEGLAND TRYKKERI A/S

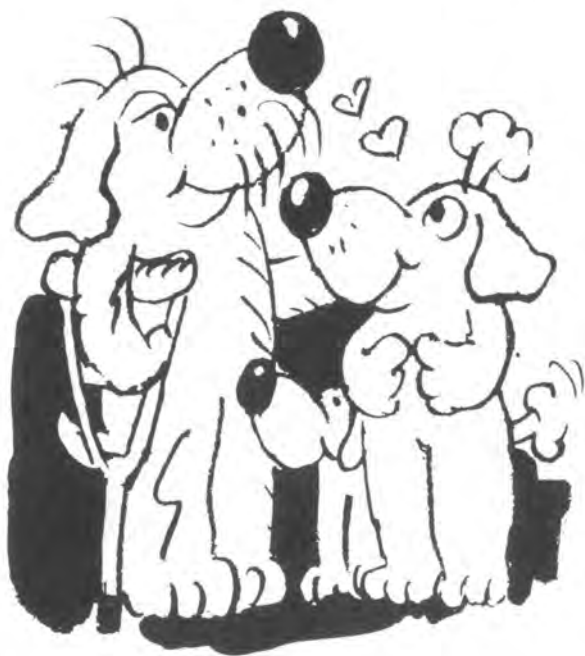
i Flekkefjord som trykkeri
for tidsskrifter, foldere
og annet materiell.

Redaksjonen av Piplerka

Rimelig Reiseforsikring for hele familien

Den norske Bank tilbyr reiseforsikring som dekker hele familien til kun kr. 400,- pr. år. Reiseforsikringen dekker bl.a. tyveri eller skade på reisegods og utgifter i forbindelse med sykdom eller reiseulykke. Den tilbys i samarbeid med Gjensidige Forsikring.

Husk Reiseforsikring i Den norske Bank!

Den norske Bank

Vi har det meste du trenger til
fugler, fisk, dyr, hage, jord og skog

TORVSTRØ - KALK - GJØDSEL
SÅFRØ - FRESERE - MOTORSAGER
HAGEREDSKAPER - DYREFÔR
og FUGLEFÔR

Solsikkefrø

25 kg.	170 kr,-
2,5 kg.	20 kr,-

	Felleskjøpet Rogaland Agder	
	Mandal	tlf.043-62 955
	Lagmannsholmen	tlf.042-25 590
	Lyngdal	tlf.043-43 201
	Flekkefjord	tlf.043-22 988

INNHold

Autor/Tema

Side

Leder	3
Formannen har ordet	4
Gabrielsen, Leif E.: Nytt fra LRSK - Vest-Agder	5
Olsen, Kåre: Vannfugltellingene i Vest-Agder vinteren 1990	13
Olsen, Kåre: Vasking av oljeskadd sjøfugl - nytter det?	21
Grimsby, Svein, Atle og Per Ø.: Trekkteklinger på Mønstermyr	28
Opprop om liten gråsisik	41
Brattfjord, Ole Aa.: Referat fra styremøte	42
"Operasjon måsegg"	44
Konkurransesuglen	45
Index 1990	46

RF RAMSTAD FOTO
Store Elveg. 10, Tlf. (043) 62 143, 4501 Mandal

*Kikkerter er vår
Spesialitet*

Teleskoper og fotostativer

Til laveste pris!

Deres **Kowa** forhandler

Egen import har gjort dette mulig.
Vi sender over hele landet.

Ring eller skriv og be om tilbud!